

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: L. Holevițaia
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, Vl. Clima, E. Fistican

ÎNCHEIERE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 aprilie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 7 iulie 2016 în partea admiterii acțiunii și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată, în rest hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 7 iulie 2016 s-a menținut,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, inspectorii Direcției generale confirmare fiscală a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat au efectuat controlul la fața locului prin metoda verificării tematice la Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”, privind recepționarea și transmiterea spre executare a comenzilor

pentru prestarea serviciilor în regim de taxi, specificând că în rezultatul verificării efectuate a fost întocmit actul nr. 5-670321 din 27 februarie 2015.

Reclamantul susține că, în baza actului nr. 5-670321 din 27 februarie 2015, inspectorii au pretins admiterea de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a încălcării prevăzute de art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal, art. 7, 9, 17, 19, 43 alin. (1) și (3) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007 prin lipsa parțială a documentelor contabile primare a operațiunilor economice efectuate de întreprindere, art. 115 alin. (1) Cod fiscal prin neprezentarea declarațiilor privind TVA, art. 112 alin. (1) Cod fiscal prin neînregistrarea ca plătitor TVA, art. 228 alin. (1, 2) Cod fiscal prin neachitarea în termen a TVA la buget.

Precizează reclamantul că, la 13 martie 2015, a depus dezacord, prin care a relatat neclaritățile care au apărut în cadrul examinării cauzei de încălcare fiscală, iar la 24 aprilie 2015, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a emis decizia nr. 80 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”, prin care a încasat din contul ultimei suma taxei diminuate în mărime de 124 144 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 4856 lei, fiindu-i aplicată amendă pentru neînregistrarea ca plătitor TVA în sumă de 82 456 lei, amendă pentru lipsa parțială a evidenței contabile în sumă de 50 000 lei și amendă pentru neprezentarea declarațiilor TVA în sumă de 5000 lei.

La 18 mai 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a depus contestației împotriva deciziei nr. 80 din 24 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”.

Specifică reclamantul că la 19 iunie 2015, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a emis decizia nr. 123, prin care a respins ca fiind neîntemeiată contestația depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”.

Astfel, reclamantul susține că, la emiterea deciziei, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a aplicat ordinul Ministerului Finanțelor nr. 174 din 25 decembrie 1997, care a fost abrogat prin ordinul nr. 119 din 6 august 2013 privind aprobarea planului general de conturi contabile.

Totodată, reclamantul indică că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat nu a ținut cont de faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a încheiat contracte de prestări servicii cu Societatea cu Răspundere Limitată „Birit Grup” și Societatea cu Răspundere Limitată „Transservice”, iar contractele respective au fost reziliate.

Reclamantul menționează că funcționarii fiscali au interpretat eronat informația prezentată de către operatorul de telefonie mobilă ÎM „Orange Moldova” SA, deoarece ultima a informat despre totalitatea apelurilor, iar numărul acestora nu corespunde cu numărul comenzilor efectuate.

De asemenea, reclamantul accentuează că suma apelurilor calculate nu este reală, ținând cont de faptul că numărul limitat de automobile nu este în stare să execute, luând în calcul numărul de apeluri.

Solicită Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” anularea deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 80 din 24 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 7 iulie 2016, acțiunea s-a admis parțial. S-a anulat pct.pct. I, II, III liniuța 1 din partea decisivă a deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 80 din 24 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”. În rest decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 80 din 24 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” s-a menținut (f.d. 76-79).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 5 aprilie 2017, s-a admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 7 iulie 2016, în partea admiterii acțiunii și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. În rest s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 7 iulie 2016 (f.d. 106-116).

La 12 iulie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 117).

La 26 septembrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 5 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că instanța de apel a examinat cauza și s-a expus doar asupra argumentelor invocate de intimat, fără a luat în considerație argumentele invocate de Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup”.

Invocă recurentul că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în decizia contestată a încadrat evaluarea indirectă a obligației fiscale în conformitate cu art. 225 alin. (2) lit. n) Cod fiscal, care prevede alte obiective, procese și fenomene, informații și date care denotă suma obligației fiscale a contribuabilului, însă nu a indicat norma legală din Codul fiscal care prevede acest fapt. Menționează că informația prezentată de către operatorul de telefonie mobilă Întreprindere Mixtă „Orange Moldova” Societate

pe Acțiune, nu poate fi ca legală, deoarece nu denotă numărul real al comenzilor și nu există probe, care ar dovedi că numărul apelurilor corespunde cu numărul comenzilor efectuate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 16 octombrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Până la examinarea cauzei, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” la 26 septembrie 2017 în termen din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 5 aprilie 2017 a fost expediată în adresa părților la 21 iulie 2017 (f. d. 117), iar conform copiei plicului se confirmă faptul că recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la 27 iulie 2017 (f.d. 122).

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a

temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în

principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” este formulată în baza art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra căroră instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de

drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Grosari Grup” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală